

۲۰۵/۱۱/۲۹

سردار محمد همدرد

پر افغان وژنه ولي چيه خوله يو

دا خبرې خو هسي هم ډېرې تکرار سوي چي نا امني ده، جگړه ده، هغه دی او دا دی خو هغه د عربي يوي معقولي ژباړه ده «کله چې خبره ډېره تکرار سي، نو زړه کې خای ونيسي.» له يوي خوا ټول هېواد يوي داسي جگړې نيولی دی چې هيڅ تعريف نه لري او په هره برخه کې ټول تاوان افغانانو ته رسيري، نه دولت کومه توره وکړه او نه د دولت مخالفو ډلو خپلې موخي ترلاسه کړې خو بس جگړه روانه ده او تر نامعلوم وخت پوري به روانه وي.

د نور هېواد ترڅنگ هلمند هغه ولايت دی چې جگړه پکې له تېرو څو کلونو راهيسي روانه ده، هيڅ معلومات نه سته چې تر کومه به روانه وي.

د هلمند شمال هغه خای دی چې تر نور هلمند پکې ډېره جگړه سوي ده او لا هم دغه سيمه باندي داسي اور بليزې چې هيڅوک يې د وژلو لپاره کوم پلان، طرحه او فکر نه لري. دلته د افغان وژني لپاره په جگړه کې داسي تکنیکونه عملي کيږي چې له هرې خوا افغان راگير دی، له ښاره تر کلي او تر کلي تر کوره، هر خای کې عام خلک وژل کيږي.

دلته داسي ناروا او داسي ظلم نه دی پاتي چې نه دی سوی، ډله بيز خلک ووژل سول، هره ورځ مو پر لويو لارو، کوڅو او کليو کې خلک د رندو ماینونو ښکار گرځي، د خلکو کورونو څخه د جگړې مورچلونه جوړ سوي دي، داسي کورنۍ نه سته چې يو يا دوه نفره يې شهيدان سوي نه وي يا پکې معيوب سوي نه وي، حتی داسي کورنۍ مي هم وليدې چې ټول نارينه يې د رواني جگړې قرباني سوي دي.

راځئ چې خپله جگړه لږه د نورې نړۍ له جگړې سره پرتله کړو، په نوره نړۍ کې د انسان ژوند څومره ارزښت لري، څومره يې دولتونه او خلک په فکر کې دي، په نوره نړۍ کې جگړه کې ښکېلې ډلې د جگړې لپاره خپل تکنیکونه لري، داسي لارې چارې چې عام خلکو ته پکې زيان نه رسيري، اقتصادي ضربه نه رامنځته کيږي، عام المنفعه ځايونه نه تخريبیږي فقط جنگ کوي او د جنگ موخه يې معلومه وي.

په فرانسه کې وروستي بریدونه زموږ د افغانانو او افغانستان په جگړه کې د ښکېلو غاړو لپاره ښه مثال سو، په تېره بيا د دولت لپاره، هلته يو يا دوه بریدونه وسول، دومره لوی غبرگونونه پرې وښودل سول چې ټوله نړۍ يې ولرزوله، د نړۍ په لړ او بر کې ولسمشرانو خپل د تسليت پېغامونه وړاندي کړل، دغه بریدونه يې وغندل، خو افغانستان کې هره مياشت، هره اونۍ او هره ورځ د فرانسي په څېر او تر دغه ډېر بورنونکي پېښې رامنځته کيږي خو د خواخوږو

افغانانو پرته بل هیچا یوازې دا نه چې غیرگون یې پرې ونه وښود بلکې هر چا دلته په روانه جگړه خپل تجارت وکړ، چا له ځانه سیاسي کارپوه جوړ کړی او خپل کریدت اخلي، څوک پرې څوکیو ته ورسېدل او څوک اوس هم د څوکی په تمه د همدې جگړې له قربانیانو گټه اخلي.

چې د نړۍ ستر هېوادونه د فرانسې په پېښه او بریدونو خپله خواشیني ښيي او غندي یې خو افغانستان کې د روانې جگړې او د دې جگړې پر قربانیانو پټه خوله دي، نو دا ځنګه بشر پالنه او بشر دوستي ده، نړیوال په کومه پلمه وایي، مور له افغانستان سره یو.

افغانان احسان فراموشه خلک نه دي، څومره چې افغانان بشر دوسته خلک دي، په نړۍ کې یې ساری نه سته، د فرانسې پېښه خپله افغانانو هم وغندله، وینه د ټولو انسانانو سره ده، ټول یو ډول انسانان دي او یو ډول بشر یې دی، که د نړۍ په لړ کې وي او که په بر کې، خو نوره نړۍ کې چې کومه بشري پېښه رامنځته سي ټوله نړۍ یې پر وړاندې غیرگون ښکاره کړي، خو زموږ گيله دا ده چې پر افغانانو هیچا غیرگون ښکاره نه کړ، بلکې هر چا د افغانستان په جگړه کې خپلې گټې ولټولي.

افغانستان او په تېره بیا هلمند کې اوس داسې یو حالت دی چې هیچا پر ولس زړه نه سوخي، نه دولت او نه د دولت مخالفې ډلې، بس نا خبرۍ کې ولس قربانیږي، د همدې جگړې د ډال په توګه ترې کار اخیستل کېږي او د همدې جگړې خس و خشاک مو همدا ولس دی.

دلته داسې هدیره نه ده پاتې چې هره ورځ دې پکې مړی ښخ سوی نه وي، داسې مسجد نه سته چې هره میاشت او هره اونۍ ترې د جنازې اعلان نه وي سوی، ترکومه به داسې یو؟؟؟

که هر څومره فکر وکړو، هر څومره روانه جگړه وښو، ویې څېړو، مطالعه یې کړو، بالاخره دې پایلې ته رسیږو، چې د جگړې قربانیان افغانان دي او دا جگړه فقط د افغان وژنې پروژې ده چې دلته عملي کېږي، خو هیڅوک یې غم نه خوري او نه داسې پلان، طرحه جوړه سوه چې دا جگړه پرې قابو سي، فقط په سر کې معاملې کېږي، مقرریانې کېږي، ډالري تاویږي، را تاویږي او جگړه لاپسي غځیږي، خو تر کومه؟

راتلونکې تاریخ به د روانې جگړې په اړه څه لیکي، راتلونکي نسلونه به څه قضاوت کوي، د نړۍ اوسني مشران به راتلونکي نسل ته څه ډول قناعت ورکړي چې ولي دلته فقط افغان وژنه ده؟

مخکې مې هم یادونه وکړه چې افغانان بشر دوسته ملت دی، دوی پرته له ډوډۍ ژوند کولی سي، وری نس زغملی سي، خو دوی یوازې خپل عزت او امن په فکر کې دي، دوی هر وخت امن غوښتلی دی، امن غواړي او امن به وغواړي.

که څوک د بشر پالنې او بشر دوستۍ دعوه کوي نو لږ تر لږه افغانستان کې روانه جگړه دې باید تعریف کړي، د جگړې موخه دې معلومه سي چې بالاخره جگړه د څه لپاره، هدف څه دی، که دا جگړه د یو معلوم هدف لپاره وي، نو دغه هدف ته د ښکېلو غاړو د رسېدو پرته له جگړې بله لاره نه سته؟

جگړه که هر ډول وي، باید له کور او کلي ووځي، افغانان دې نور خوندي سي، د روانې جگړې د غځېدو یو لوی لامل دا دی چې دولت له لویه سره ناسمې مقرریانې کوي، لومړی خو اساسي ستونزې نه سي پیدا کولی چې پیدا یې کړي بیا همدا ولس تېر باسي او د مشکلاتو د ختمولو لپاره کوم ځانګړی پلان او اساسي طرحه نه لري.

چې دولت کې اصلاحات را نه سي، هغه مخالفې ډلې چې ځانونه افغانان بولي، که دوی ژور فکر ونه کړي چې بالاخره د دې جنګ قربانيان څوک دي، خپله د جګړې د ختمولو لپاره لارې چارې ونه سنجوي، د نورو له اشارو لاس پر سر نه سي، نو نه به جګړه ختمه سي، نه به ستونزې هوارې سي، نه به سوله راسي.

ټول باید په دې فکر کې سو، چې نور د پرديو لپاره کار ونه سي، که دلته هره ډله وي که جګړه کې بنکېله وي او که نورو برخو کې، ټول په دې پوهېږو چې جګړه د حل لاره نه ده، څلوېښت کاله جګړه وسوه کومه ګټه يې وکړه؟ د ټولو ستونزو حل، دعزت او غيرت ژوند، د خپل مېرني او وياړلي تاريخ ساتنه او خونديتوب او د هغه سپېڅلو مشرانو د ارمانونو پوره کېدل چې دلته يې قربانيانې ورکړي دي، ټول په سوله، خواخوږۍ او د جګړې په ختمېدو کې دي.

پای

